

הנדון: בקשה להכריז על רשות הטבע והגנים כספק יחיד

הבקשה היא עבור פרויקט שיקום שטחים פתוחים מנזקי חרבות ברזל, בתקצוב קרן השטחים הפתוחים. מועצה אזורית אשכול קיבלה במסגרת קול קורא, תקצוב עבור הפרויקט – 10 מיליון שח, אנו מבקשים להעביר את הביצוע לידי רט"ג.

רשות הטבע והגנים (רט"ג) היא הגוף הממלכתי הסטטוטורי המוסמך לשמירה, ניהול, פיקוח ושיקום של שמורות הטבע והגנים הלאומיים במדינת ישראל, וכן על פי סעיף 6 לחוק גנים ושמורות, מוסמכת רט"ג, בין היתר, להגן על ערכי הטבע והמורשת, לפקח על שמירתם ולטפח אותם ובכלל זה "לשמר ולשקם ערכי טבע בשמורות טבע ובגנים לאומיים **ומחוצה להם**".

המרחב המבוקש לשיקום נמצא בחלקו בתחומי שמורות טבע מוכרזות ובחלקו צמוד דופן לשמורות טבע, בשטחים שהם בסטטוס של שטחים פתוחים טבעיים בשולי שדות, בממשקים בין שטחי שמורות לשטחי קק"ל, וכן בשטחים פתוחים ללא בעלויות אך בתחומי המועצה ובאחריותה.

מאחר שכל השטחים הללו הם שטחים טבעיים שנפגעו בדרגות שונות כתוצאה מנזקי חרבות ברזל, ויש לשקם אותם שיקום מקצועי מורכב הכולל כמה שלבים, בפרוטוקול שיש רק בידי רשות הטבע והגנים למיטב ידיעתנו, ואף המשרד להגנת הסביבה אימץ פרוטוקול זה, ומאחר שמדובר בעבודה עדינה ואינטגרטיבית של "תפירת" פוליגונים שונים לטובת קבלת רצף שטחים פתוחים משוקמים באופן קוהרנטי, אנו סבורים כי הגוף היחיד שיכול לספק את המענה המבוקש הוא רשות הטבע והגנים.

נציין גם שאת שיקום נזקי מלחמה שבתוך שטחי שמורות הטבע המוכרזות יבצעו רט"ג כמובן במסגרת תקציבים אחרים. העבודה הנדרשת המבוקשת על ידנו כעת היא המשך ישיר של השיקום שייעשה בתוך שטחי השמורות.

1. סמכות סטטוטורית ייחודית. רט"ג היא הגוף היחיד שהוסמך בחוק לשקם מפגעים, לנהל מערכות אקולוגיות ולבצע עבודות פיזיות ותשתיות **בתוך שמורות טבע ושטחים מוגנים**. כאמור, מאחר שהשטחים הנדרשים לשיקום במסגרת קול קורא זה, חלקם מצויים בתחומי שמורות טבע, וחלקם המשניים להם – צמודי דופן לשמורות טבע, אנו רואים לנכון שרט"ג הם היחידים שיכולים לבצע באופן מיטבי את השיקום הכולל.

2. ידע מקצועי מצטבר והמומחיות הייחודית בשטח. השיקום הנדרש כולל טיפול בערכי טבע רגישים כגון: צומח נדיר, בתי גידול לחים, קירות לס, מסדרונות אקולוגיים, אזורי קיבון ועוד. לרט"ג יש ידע עומק ייחודי שאין לו תחליף בנוגע ל:

- מאפייני השטח
- מיפוי המפגעים והערכת סיכונים
- אקולוגיה וניהול מערכות טבע
- שיטות שיקום מותאמות למינים מוגנים ולשטחים רגישים
- ניסיון בשיטות לניטור ולבקרה של השטח ושל המערכות האקולוגיות לאחר תום השיקום
- ללא התמחות זו, קיים סיכון ממשי לפגיעה נוספת במערכות הטבעיות.

3. רט"ג היא המבצעת והאחראית החוקית על הניהול השוטף בתחומי שמורות הטבע המוכרזות. גם לאחר סיום עבודות השיקום, רט"ג תמשיך לנהל, לפקח ולהחזיק את השטחים המוכרזים, ולהיות מעורבת מאוד – כפי שהיא כיום – גם בבקרה ובשמירה על שטחים טבעיים מוגנים שישוקמו, שאינם בתוך שמורות

- אבשלום
- אוהד
- אורים
- בארי
- בני נצרים
- גבולות
- דקל
- חולית
- יבול
- ישע
- יתד
- כיסופים
- כרם שלום
- מבטחים
- מגן
- נווה
- ניר יצחק
- ניר עוז
- נירים
- סופה
- עין הבשור
- עין השלושה
- עמיעוז
- פריגן
- צאלים
- צוחר
- רעים
- שדה ניצן
- שדי אברהם
- שלומית
- תלמי אליהו
- תלמי יוסף

טבע מוכרזות. המשמעות היא שהרשות מכירה את התשתיות, מחזיקה בכוח אדם מקצועי קבוע בשטח, ופועלת על פי נהלים מבוססים לשיקום וניהול ובשיתוף פעולה מלא עם המועצה. כל התקשרות עם גורם אחר תחייב הדרכה, בקרה כפולה, ותיאום מתמשך מול רט"ג – דבר שלא יעיל ואף עלול לפגוע באיכות השיקום, וודאי שלא יבטיח תוצאות ביצוע כנדרש.

4. זמינות מיידית ויכולת ביצוע המותאמת לשטחים פתוחים טבעיים ברגישות גבוהה. רט"ג מחזיקה מערך שלם של אנשי מקצוע, אקולוגים, אנשי תכנון ואנשי שטח בעלי ניסיון רב בנושא שיקום שטחים פתוחים, לרבות, ציוד ייעודי וכלים המותאמים לשיקום בשטחים רגישים כגון כלים קלים, דיסקוס המתאים לשיקום קרקע ועוד, לרבות צוותי פיקוח שטח שזוהי מומחיותם ועוד. גורמים חיצוניים לא מחזיקים את הציוד או ההסמכות הנדרשות לעבוד בתוך שמורות טבע.

5. רציפות טיפולית – רט"ג ערכה את סקר המפגעים המלא:

- מסד נתונים מלא.
- חלוקה למוקדי טיפול.
- פריסת תשתיות.
- המעבר לביצוע על ידה מבטיח המשכיות, אחידות ושיקום מדויק לפי הצרכים שמופ.

לסיכום - הפעילות הנדרשת מתבצעת בשטחים שהם באחריות עולם הידע והסמכות הבלעדית של רט"ג. השילוב בין סמכות חוקית, מומחיות מקצועית, ידע מצטבר בשטח, רציפות טיפולית וזמינות – מייצר מצב שבו רט"ג היא הספק היחיד היכול לבצע את עבודות השיקום ברמה המקצועית הנדרשת, במסגרת החוק, ובאופן שעונה על דרישות הפרויקט.

בברכה,
הילה קטרי, מנהלת אגף סביבה

